

Contra la infantilització de la literatura infantil i juvenil

Marta Cava Ruiz

Fa uns anys em vaig retrobar amb la reedició d'un dels àlbums il·lustrats que més em va agradar quan era menuda. A *La mama va pondre un ou! o com es fan els nens* de Babette Cole (Estrella Polar) un pare i una mare intenten explicar als seus fills el procés de gestar una criatura, el problema és que ho fan tan malament que els infants es rebel·len i decideixen que ells explicaran als seus progenitors, sense subterfugis ni pèls a la llengua com es fan els nens.

Publicat per primer cop l'any 1994, m'ha fet pensar, que –per desgràcia– no estem massa lluny d'aquesta situació. Qui treballi amb el públic infantil i juvenil, haurà notat com darrerament aquest sector s'ha convertit en la màquina dels “llibres per treballar coses” i ens trobem que estan escrits de la mateixa manera que els pares que Babette Cole descriu en aquell àlbum: donant-hi voltes, plens d'eufemismes i tractant als infants com si fossin ximples, quan ells volen que els hi expliquem les coses tal com són. Perquè no oblidem que són tant (o més) intel·ligents que els adults, simplement necessiten uns textos que siguin adients al seu vocabulari i al seu bagatge lector i vital.

Tenim exemples a cabassos de bons llibres que han abordat les qüestions més importants de la condició humana i ho han fet trobant l'equilibri, el to i el vocabulari escaient per a criatures que tot just estan començant el seu camí lector i que busquen, com qualsevol altre llegidor: un bon llibre, ben escrit, ben plantejat i ben narrat. Estem perdent la literatura pel camí i, especialment, s'està prioritzant que tinguem a infants que en la primera dècada de la seva vida hagin après tot el ventall d'emocions o que aprenguin a deixar d'anar amb el xumet, gràcies a un llibre i això està matant que gaudeixin de la lectura, per no parlar de com això fa que no coneguin diferents estructures literàries o noves paraules i, més endavant, puguin enfrontar-se a textos cada cop més complexos i elaborats.

La canalla –com els adults– ha de viure la lectura com el què és: una activitat per passar-s'ho bé. Se'ls hi han d'oferir històries de qualitat i també fer que s'ho passin bé llegint

CAR ACT ERS

aventures, misteris, històries d'aquí i d'allà, que no hi falti la ironia, la broma, la repetició, el joc, el vocabulari... En resum, aquells elements que fan que una història, sigui una bona història. Que sigui també un repte, no rebaixar el nivell perquè "són criatures" ni assumir que no ho entendran. Són ells els qui ho han de decidir, no nosaltres.